

СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ МВС УКРАЇНИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

В даній статті визначається ставлення майбутніх правоохоронців до існуючої системи фізичної та спеціальної підготовки в вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України, виявлення пріоритету розвитку окремих фізичних якостей та професійних навичок і їх необхідність для виконання службових обов'язків. Встановлена необхідність щодо впровадження професійно-прикладних і базових видів спорту в систему навчання та окремих елементів фізичних вправ, які безпосередньо вплинуть на професійну підготовленість майбутніх правоохоронців. В анкетуванні серед вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ та Київська національна академія внутрішніх справ) прийняли участь 877 курсантів чоловічої статі I-III курсів навчання - майбутніх правоохоронців. В процесі дослідження було проведено теоретичний аналіз нормативно-правових документів та літературних джерел, анкетування, математична статистика. При проведенню дослідженні було визначено: фізична та спеціальна підготовленість є важливими чинниками для майбутніх правоохоронців, на їх думку вони невід'ємна частина навчального та трудового процесу, а пріоритетні фізичні, спеціальні та професійно-технічні якості, що на думку правоохоронців потрібні для несення та виконання своїх службових обов'язків та яким необхідно приділяти увагу під час підготовки, основні з них це - «витривалість», «володіння зброєю», «прийоми самозахисту», «рішучість» та «оперативна пам'ять», і з метою їх вдосконалення треба впроваджувати в процес навчання професійно-прикладні і базові види спорту, а також залучати до їх вдосконалення інноваційні підходи системи підготовки.

Ключові слова: вищі навчальні заклади Міністерства внутрішніх справ України, майбутні правоохоронці, фізична та спеціальна підготовленість, професійні та фізичні якості, професійно-прикладні та базові види спорту.

Ведерніков В.А. Ставлення майбутніх правоохоронців МВС України до вдосконалення системи фізичної та спеціальної підготовки. В данній статті визначається ставлення майбутніх правоохоронців до існуючої системи фізичної та спеціальної підготовки в вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України, виявлення пріоритету розвитку окремих фізичних якостей та професійних навичок і їх необхідність для виконання службових обов'язків. Встановлена необхідність щодо впровадження професійно-прикладних і базових видів спорту в систему навчання та окремих елементів фізичних вправ, які безпосередньо вплинуть на професійну підготовленість майбутніх правоохоронців. В анкетуванні серед вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ та Київська національна академія внутрішніх справ) прийняли участь 877 курсантів чоловічої статі I-III курсів навчання - майбутніх правоохоронців. В процесі дослідження було проведено теоретичний аналіз нормативно-правових документів та літературних джерел, анкетування, математична статистика. При проведенню дослідженні було визначено: фізична та спеціальна підготовленість є важливими чинниками для майбутніх правоохоронців, на їх думку вони невід'ємна частина навчального та трудового процесу, а пріоритетні фізичні, спеціальні та професійно-технічні якості, що на думку правоохоронців потрібні для несення та виконання своїх службових обов'язків та яким необхідно приділяти увагу під час підготовки, основні з них це - «витривалість», «володіння зброєю», «прийоми самозахисту», «рішучість» та «оперативна пам'ять», і з метою їх вдосконалення треба впроваджувати в процес навчання професійно-прикладні і базові види спорту, а також залучати до їх вдосконалення інноваційні підходи системи підготовки.

Ключевые слова: высшие учебные заведения Министерства внутренних дел Украины, будущие правоохоронители, физическая и специальная подготовленность, профессиональные и физические качества, профессионально-прикладные и базовые виды спорта.

Vedernikov V. Attitude future police officers of Ukraine to the improvement of physical and special training. In this article the future attitude of law enforcement officers to the existing system of physical and special training in higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, identifying priority development of certain physical qualities and skills and their need to perform their duties. Established the need for implementation professional and applied and basic sport in the education system and individual elements of exercise, which are directly impact on the professional preparedness of future police officers. In the survey among higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine (Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs, National University of Internal Affairs and Kiev National Academy of Internal Affairs) took part 877 male students I-III courses - the future of law enforcement. In research process was conducted theoretical analysis of regulatory documents and literature, questionnaire, mathematical statistics. In research conducted was determined: physical education and preparedness are important factors for future law enforcement officers, in their opinion they are an integral part of the training and employment process, and the priority natural, special and professional and technical quality, according to law enforcement officers are required to serve and execution their duties and what should be paid attention during the training, the main ones is - "endurance", "possession of weapons", "self-defense techniques", "decisiveness" and "operational memory", and to improve them must implement a vocational training process - applied and basic sports and to involve improving their innovative approaches of training.

Key words: higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, future police officers, physical and

Вступ. Реформування системи правоохоронних органів не може залишитись байдужою до існуючого стану фізичної та спеціальної підготовленості працівників силових структур МВС України. Виникає необхідність вдосконалювати існуючу підготовку молодих кадрів до рівня поліції сучасної Європейської країни та вивчати вплив можливих змін на захист цивільного населення та стан власної професійної підготовленості. Існує думка, що впровадження більш широкого використання професійно-прикладних та базових видів спорту - дозволить популяризувати спортивно-масову роботу в ВНЗ МВС України та вплинути на вдосконалення професійно-прикладних навиків. Вивчення та аналіз нормативно-правових документів та методичних рекомендацій рекомендованих для підготовки у ВНЗ силових структур України дозволило встановити, що організація процесу навчання курсантів до виконання професійних обов'язків, рекомендовано проводити згідно етапів, серед яких на базовому (1 курс) етапі відбувається формування та подальший розвиток загальних фізичних якостей, здатності до фізичного самовдосконалення, засвоєння початкових умінь, прийомів і навичок, що потребуються для виконання службових обов'язків [7, 8, 9]. В ході проведення теоретичного аналізу було встановлено, що пріоритетне місце у формуванні основних фізичних та спеціальних якостей, необхідних правоохоронцям для несення служби, займають загально-силові можливості та спеціальна витривалість. Саме тому основний процес, якому потрібно приділяти увагу є систематичні заняття, які на думку вчених найкраще впливають на вдосконалення професійної підготовленості [1, 2, 3]. Вивчення існуючої системи та організації проведення фізичної підготовки у ВНЗ МВС України та процесом її вдосконалення встановлено, що не розроблено єдиної системи підготовки майбутніх правоохоронців, яка цілком буде включати в себе усі вимоги обраної професії [1, 4, 5, 6]. Робота виконується згідно Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. «Науково-теоретичні основи інноваційних технологій у фізичному вихованні різних груп населення», номер Державної реєстрації 0111U001169.

Метою дослідження є дослідити ставлення майбутніх правоохоронців до існуючої системи фізичної та спеціальної підготовки в вищих навчальних закладах Міністерства внутрішніх справ України; виявити пріоритет розвитку фізичних якостей і професійних навичок та їх необхідність для служби; визначити ставлення до впровадження професійно-прикладних і базових видів спорту та окремих елементів у процес навчання курсантів. Для досягнення поставленої мети були використані наступні **методи дослідження**: теоретичний аналіз нормативно-правових документів та літературних джерел; анкетування; математична статистика.

Матеріал. В анкетуванні прийняли участь профільні ВНЗ до яких увійшли: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ та Київська національна академія внутрішніх справ, а загальна кількість респондентів склала – 877 чоловік чоловічої статі I – III курсів навчання за напрямком «правоохоронна діяльність», з яких курсантів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (ДДУВС) у загальній кількості - 346 осіб (першого курсу прийняли участь - 101, другого - 120 та третього - 125 курсантів), Харківського національного університету внутрішніх справ (ХНУВС) у загальній кількості - 302 курсанти (першого курсу – 142 та другого – 160) та Київської національної академії внутрішніх справ (КНАВС) загальна кількість склала – 229 чоловік (першого – 76 чоловіків, другого – 78 та третього – 75). Анкета включала в собі - 17 питань, які дозволили визначити особливості інноваційних підходів та потреб вдосконалення системи підготовленості майбутніх співробітників ОВС України.

Виклад основного матеріалу.

Дослідження дозволило досягти більш точного виконання завдання завдяки визначенню важливості теоретичних знань з фізичної та спеціальної підготовленості під час навчання курсантів, значення професійно-прикладних видів спорту, які впливають на формування професійних умінь та навичок відповідно до поставлених службових обов'язків, відношення новобранців, щодо вдосконалення загальної фізичної та спеціальної системи підготовки курсантів ВНЗ МВС України, важливих якостей необхідних сучасному правоохоронцю, а саме фізичних, психологічних та професійно-технічних, відношення до впровадження професійно-прикладних та базових видів спорту в систему підготовки майбутніх правоохоронців.

Аналіз результатів анкетування засвідчив про важливість фізичної підготовленості правоохоронців до виконання службових обов'язків, оскільки 95,19% курсантів ВНЗ МВС України вказують на даний факт. Крім цього, 42,43% курсантів ДДУВС зазначають, що існує потреба у вдосконаленні фізичної та спеціальної підготовки для досягнення європейського рівня навчання, та 21,91% - вказують про недостатній рівень підготовки курсантів. Іншої думки підтримуються курсанти ХНУВС та КНАВС, оскільки 44,68% та 30,65% респондентів вказали на те, що система фізичної та спеціальної підготовка цілком відповідає європейському рівню. Таким чином, курсанти не мають єдиної думки, щодо необхідності реформування системи підготовки, насамперед фізичної та спеціальної (рис. 1).

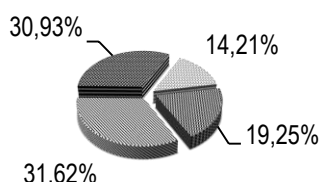
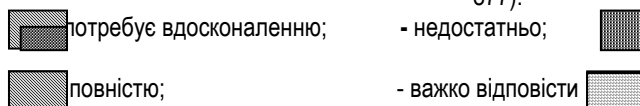

Рис. 1. Результат визначення місця фізичної та спеціальної підготовки курсантів в системі ВНЗ МВС України (% , n = 877):

Незважаючи на те, що курсанти зазначають важливість фізичної підготовленості, встановлено, що лише 34,37% –

46,11% вказують на потребу вдосконалення системи фізичної та спеціальної підготовки на I-III курсах. Понад 33,27%–42,18% курсантів вказують, що зміст існуючої системи підготовки не потребує змін та задовольняє необхідні потреби для досягнення власної підготовленості (рис. 2). Таким чином, на загальногруповому рівні курсанти практично мають однакове відношення щодо вдосконалення чи відсутності потреби змін в фізичній та спеціальній підготовці (41,21% та 37,66% відповідно).

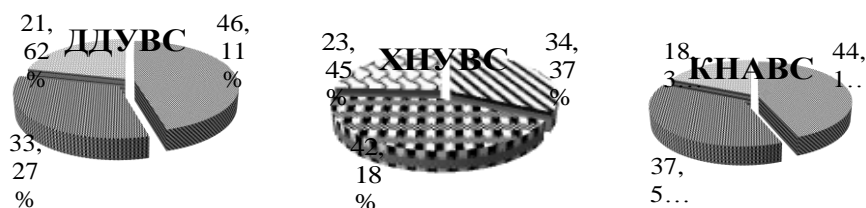

Рис. 2. Результати визначення необхідності вдосконалення фізичної та спеціальної підготовки в системі ВNZ МВС України (% , n = 877):

■ - ні; ■ - важко відповісти

Оцінка власної фізичної підготовленості (рис. 3) свідчить про їх середній рівень, оскільки 64,36% курсантів I-III курсів вважають саме так. Однак, необхідно звернути увагу на те, що лише 9,53% курсантів вказують на низький рівень своєї фізичної підготовленості, що не відповідає дійсності. На високий рівень вказує 26,11% курсантів та в більшості випадках це студенти старших курсів.

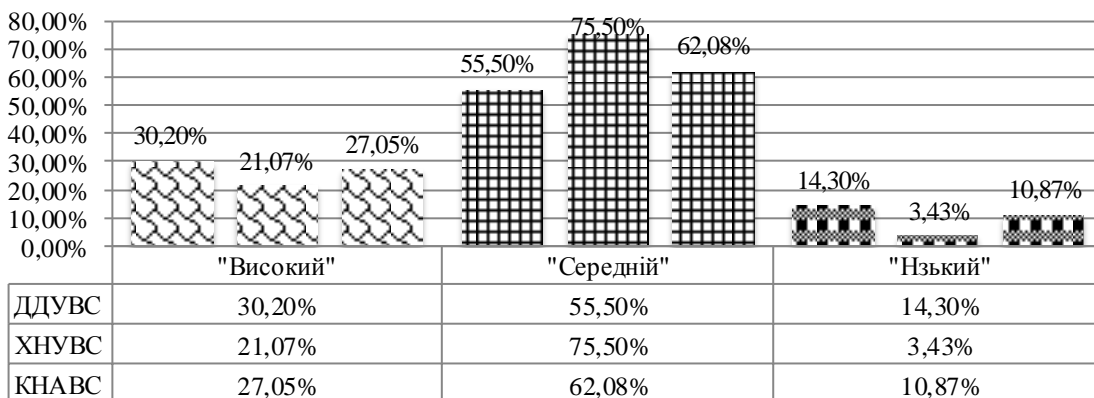

Рис. 3. Результати визначення оцінки власного рівня фізичної підготовленості курсантів ВNZ МВС України (% , n = 877):

■ - високий; ■ - Середній; ■ - низький.

В результатах отриманих у дослідженнях власного оцінювання своїх теоретичних знань, щодо основ фізичної та спеціальної підготовленості. Так, встановлено, що курсанти ДДУВС на першому курсі вказують на середній рівень - 60,40%, на високий - 13,86%, на низький - 10,89%, а на потребу вдосконалення - 14,85%. Результати курсантів другого та третього курсу мали схожі результати. Аналогічні результати прослідковуються і у курсантів ХНУВС та КНАВС (табл. 1).

Таблиця 1

Результати оцінювання власного рівня теоретичних знань з фізичної та спеціальної підготовленості курсантів ВNZ МВС України

Показники	ВNZ МВС України (% , n=877)										
	ДДУВС				ХНУВС			КНАВС			
	I курс	II курс	III курс	Разом	I курс	II курс	Разом	I курс	II курс	III курс	Разом
Високий	13,86	10,83	15,20	13,30	9,63	18,74	14,19	15,78	33,34	28,00	25,70
Середній	60,40	75,83	76,00	70,74	79,10	68,13	73,62	68,42	52,56	52,00	57,67
Низький	10,89	3,34	1,60	5,28	1,41	1,88	1,65	6,57	8,97	12,00	9,18
Потреба Вдосконалення	14,85	10,00	7,20	10,68	9,84	11,25	10,54	9,21	5,13	8,00	7,45

Близько 54,92% курсантів ВNZ МВС України зазначили, що достатньо двох годин на тиждень для вдосконалення власної фізичної та спеціальної підготовленості. Однак, 32,08 % курсантів вказують про необхідність чотирьох пар на тиждень та лише 13,00% вважають важливість щоденних занять. Результати дослідження серед ВNZ МВС України були практично однакові та наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Результати визначення необхідної кількості часу для занять з фізичної та спеціальної підготовки (%)

Кількість пар	ДДУВС	ХНУВС	КНАВС
«2 пари»	54,22	57,64	52,89
«4 пари»	32,10	30,63	33,50
«6 пар»	13,68	11,73	13,61

Курсанти ДДУВС (87,76%), ХНУВС (92,22%) та КНАВС (75,52%) зазначають, що для успішного виконання

службових обов'язків впливає рівень загальної та спеціальної фізичної підготовленості, певний рівень знань про її вдосконалення, що в свою чергу підкреслює значущість даної підготовки та обізнаність майбутніх правоохоронців про важливість приділяти їй значну увагу. Цінними даними для вдосконалення системи підготовки курсантів є відсоткове співвідношення планування теоретичного та практичного розділів (табл. 3). Так, більшість курсантів зазначають, що необхідно робити акцент на практичну підготовку, яка дозволяє краще засвоїти навчальний матеріал та сформувати професійні навички реальних несенню служби, при цьому з курсанти старших курсів практичній підготовці надають більшого пріоритету (наприклад, на значення практичної підготовки вказує 66,33% курсантів I курсу ДДУВС, 70,00% - курсанти II курсу та 80,80% курсанти III курсу)

Таблиця 3

Визначення результатів більш цінного процесу підготовки під час навчання у ВНЗ МВС України

Процес підготовки	ВНЗ МВС України (% , n=877)		
	ДДУВС	ХНУВС	КНАВС
«теоретичний»	4,18	13,09	5,68
«практичний»	72,38	64,26	62,31
«теоретичний та практичний» (пропорційно)	23,44	22,65	32,01

У проведенні дослідження серед курсантів ВНЗ МВС України було визначено важливі фізичні, психологічні та професійно-технічні якості, котрі потрібні правоохоронцю для несення та виконання службових обов'язків та яким необхідно приділяти увагу під час підготовки.

Оцінка результатів важливих якостей для підготовки майбутніх правоохоронців показали, що головну роль відіграють: «витривалість», «володіння зброєю», «прийоми самозахисту», «рішучість» та «оперативна пам'ять». Слід зазначити оцінювання показали важливість усіх якостей для підготовленості майбутніх правоохоронців, та з кожним курсом навчання в середньому зростало. Слід зазначити, що середнє значення серед усіх ВНЗ МВС України було практично однакове. На рис 4. представлені якості, які на думку респондентів є важливими (більше 50,00%).

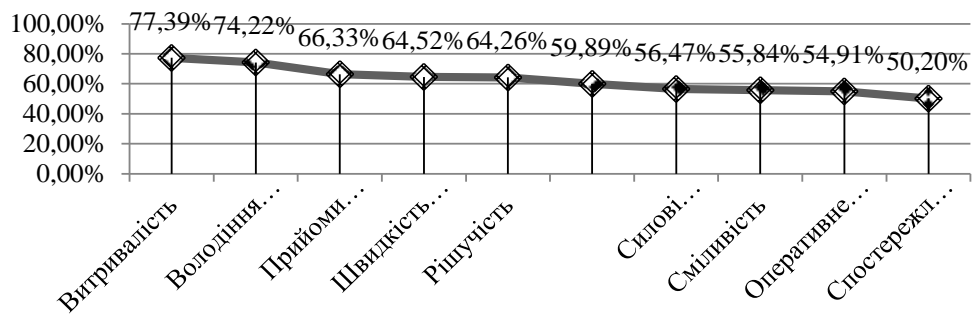

Рис. 4. Результати визначення важливих якостей для підготовки висококваліфікованого правоохоронця (% , n = 877)

Більш ніж 88,15% курсантів-респондентів усіх курсів та університетів встановили важливість професійно-прикладних видів спорту під час навчання та зазначають, що є необхідність у впровадженні змагань з професійно-прикладних та базових видів спорту, оскільки вони позитивно будуть сприяти підвищенню фізичної та спеціальної підготовленості, ефективності засвоєнню необхідних навичок та більш чіткому виконанню службових обов'язків. Спостерігається, насамперед, бажання курсантів займатися плаванням, прикладною стрільбою, рукопашним боєм, а також пейнтболом, автоспортом та іншими (рис. 5).

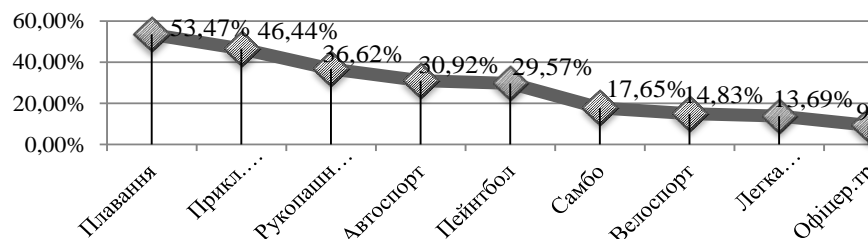

Рис. 5. Результати визначення з бажання курсантів займатись професійно прикладними та іншими видами спорту (% , n = 877)

Незалежно від зацікавленості до окремих видів спорту лише 39,16% майбутніх правоохоронців систематично займаються будь яким видом спорту, а більша їх частина 50,84% не має бажання до їх систематичних занять. Крім цього 28,95% курсантів планує після закінчення навчання займатися професійно-прикладними видами спорту, 53,78% курсантів вказують на ймовірно занять спортом, а 17,27% курсантів зовсім не зацікавлені та не бачать в цьому сенсу.

ВИСНОВКИ

1. Завдяки проведеному анкетуванню було встановило, що 95,15% майбутніх правоохоронців відмічають важливість фізичної та спеціальної підготовленості під час та після закінчення навчання в ВНЗ МВС України, що позитивно сприяє виконанню службових обов'язків та укріпленню власного здоров'я.

2. Дослідження продемонстрували, що 30,93% респондентів вважають за потрібне проведення вдосконалення існуючої системи підготовки та застосування більш сучасних підходів, щодо покращення підготовленості майбутніх правоохоронців у відповідності до сучасних вимог світового простору.

3. Результати анкетування дали змогу визначити самооцінку власного стану фізичної підготовленості та рівень теоретичних знань майбутніх правоохоронців, який знаходиться в більшості на середньому рівні.

4. У ході опитування 66,32% курсантів встановили необхідність приділили практичному процесу підготовки під час навчання в ВНЗ МВС України.

5. Встановлені пріоритетні фізичні, спеціальні та професійно-технічні якості, які необхідно розвивати у період підготовки майбутніх правоохоронців.

6. Визначено, що 88,15% курсантів зацікавлені в провадженні професійно-прикладних та базових видів спорту в навчальний процес ВНЗ МВС України.

ПЕРСПЕКТИВАМИ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ є проведення дослідження серед професорсько-викладацького складу ВНЗ МВС України з метою визначення стану існуючої системи підготовки та відношення до впровадження професійно-прикладних та базових видів спорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалый С.М. Стан організації та проведення фізичної підготовки з викладацьким складом ВНЗ МВС України / С.М. Безпалый, Ю.В. Вереньга. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт; вип. 91– Чернігів, 2011. – 44 с.

2. Безпалый С.М. Фізична підготовка науково-педагогічного складу ВНЗ МВС України та ставлення офіцерів-викладачів до її удосконалення / С.М. Безпалый, В.М. Романчук, П.П. Ахрамович. // педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – 2012. – №7. – С. 25–31.

3. Вареньга Ю.В. Удосконалення фізичної підготовки працівників МВС України на етапі професійного становлення : дис. канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / Ю.В. Вареньга. – Львів, 2015. – 262 с.

4. Глущенко Д.В. Актуальные проблемы профессионально-прикладной физической подготовки сотрудников органов внутренних дел России / Д.В. Глущенко, В.А. Овчинников // Вестник Волгоградской академии МВД России. – 2014. – №1. – С. 160–163.

5. Забора А.В. Шляхи удосконалення спеціальної фізичної підготовки курсантів / А.В. Забора // Теорія та методика фізичного виховання. – 2009. – С. 35–37.

6. Kompaniets' Yu.A. Analiz stanu sistemi fizichnoї pidgotovki maybutnikh pravookhorontsiv ta perspektivni napryamki її vdoskonalennya. / Yu.A. Kompaniets'. // Pedagogika, psikhologiya ta metodiko – biologichni problemi fizichnogo vikhovannya i sportu. – 2012. – №9. – С. 48-52.

7. Krasota V.M. Viys'kovo-prikladna fizichna pidgotovka kursantov / V.M. Krasota // Slobozhans'kiy naukovo-sportivniy visnik. – 2014. – №2(40). – С. 85-89.

8. Nakaz MVS Ukraini № 318 vid 13.04.2012. «Pro zatverdzhennya Polozhennya z organizatsii profesiynoi pidgotovki osib ryadovogo i nachal'nits'kogo skladu organiv vnutrishnikh sprav Ukraini». – K. : RVV MVS Ukraini, 2012. – 37 s.

9. Ol'khoviy O.M. Teoretiko-metodichni osnovi profesiyno-spryamovanoi fizichnoї pidgotovki kursantiv VVNZ ZS Ukraini : [monografiya] / O.M. Ol'khoviy. – Kh. : KhUPS, 2012. – 286 s.

Вознюк Т.В.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ БАСКЕТБОЛОМ

У статті розглядаються особливості планування навчальних навантажень на уроках фізичної культури з учнями основної школи під час вивчення варіативного модулю «Баскетбол», метою яких є розвиток швидкісно-силових якостей підлітків та вдосконалення ігрової підготовленості з баскетболу досліджуваних хлопчиків та дівчаток.

Ключові слова: учні основної школи, підлітки, баскетбол, швидкісно-силові можливості.

Вознюк Т.В. Вековые особенности развития скоростно-силовых качеств учеников основной школы в процессе занятий баскетболом. В статье рассматриваются особенности планирования учебных нагрузок на уроках физической культуры во время изучения вариативного модуля «Баскетбол» с учащимися основной школы, целью которых является развитие скоростно-силовых качеств подростков и совершенствование игровой подготовленности в баскетболе среди исследуемых мальчиков и девочек.

Ключевые слова: ученики основной школы, подростки, баскетбол, скоростно-силовые возможности.

Vozniuk T. Age-old features of development of speed-power qualities of students of basic school in the process of engaging in basket-ball. The article deals with planning training loads on physical training lessons with secondary school students. The main purpose of physical education lessons in high school is to develop the physical qualities of teenagers and enriching gaming arsenal boys and girls. School age is the most favorable period for the development of motor skills. This period is characterized by significant growth ontogeny all anthropometric indicators. Physical indicators of growth and mental development reach the state, which is close to the same index in adults. That is why a special place to improve motor capabilities adolescents 12-13 years occupying power-speed. According to the literature information high level of speed and power quality plays have a key role in achieving victory results in many kind of sports. Scientific analysis of literature information and advanced sports practice show that development of power-speed to high school age - a complex and ineffective process. But middle school age creates optimal development power-speed favorable conditions. Also, great attention should be paid to improving the running, coordination abilities and comprehensive development of all physical qualities that determine the formation capabilities to a high degree of concentration of efforts in different phases of running at speed, jumping and throwing in, sporting, mobile games and martial arts. Despite the wide range of research on the problems of school physical education in general, and research that deal with solving issues of physical qualities in terms of school lesson, in our opinion remains poorly understood issues of power-speed secondary school pupils by means of basketball. The purpose of our research is experimental confirmation of the effectiveness of the developed pedagogical